

НОРМА ХЪТМАН СТРАНАТА НА ЛИСТАТА

Превод от английски: Григор Гачев, 1998

chitanka.info

Прозорците на спалнята ѝ се отваряха над върховете на дърветата. Най-горните златни листа почти докосваха краищата на пердетата ѝ, когато през ветровитите пролетни следобеди те се развяваха през отворените капаци, също както почти достигаха и до най-долните тераси на замъка. Когато се наведеше навън, тя можеше да види как крайните, тънички клончета се съединяват в по-здрави, подобни на тръстикови стъбла, също златни, далеч долу. И още по-надолу, стотици стъпки под балкона ѝ, златните клони изчезваха в обща златна маса — дебелия плетеница на гората, която лежеше пред краката на царството, простряла се на запад от замъка, море от злато, разлюляно в златни вълни от вятъра, и оттатък него, където сянката на планините вечно лежи върху черната гора, покрита сигурно с черни листа, едно далечно черно море оттатък искрящите вълни от злато.

Никой не бе ходил там, разбира се. По терасите на двореца, където дамите се разхождаха през лятото из прохладните сенки, мракът оттатък листата беше само предмет на предположения. „Несъмнено там листата са черни, и странни като дърветата, които лежат долу пред краката ни“, казваха дамите. Никой не бе ходил там, разбира се.

От най-високите кули, издигащи се в центъра на замъка, рицарите можеха да видят, ако обърнеха очи към запада, откъдето никога никакъв враг не идваше, черния хоризонт зад накъдреното злато. И те казваха: „Повехнали дървета вероятно, които никога не виждат слънце“. Те също не бяха ходили там.

Никой никога не бе ходил в златната гора, която лежеше под западните граници на кралството, никога неизмервани стъпки, метри, може би мили по-надолу. Дворецът се издигаше над висока скала над кралството, което клечеше доволно под него, яркоцветно като шаловите в пазарен ден, шумно и дъхащо на пудинги и приятелства, удобно и добре павирано, обърнало гръб на странното златно море, което се вълнуваше зад гърба му, някъде дълбоко под стражевите крепости и прохладните тераси на кралството, някъде под нейните прозорци, които почти докосваха крайните златни пръсти, протегнати навън от странната им маса.

Носеше се легенда за някакъв младеж, който седем години търсил проход, водещ от мазетата на двореца назад и може би надолу в гората, и накрая, недостигнал до успех, се хвърлил, гонен от безумно

желание, от най-ниската тераса в златната гора. Листата се разделили пред него. Тези, които стоели в безпомощен ужас докато той падал разказвали, че го гледали как пада беззвучно дълго, дълго време. Не чули последния удар. След това листата отново се затворили, клоните били непокътнати, повърхността на гората така непроменена, както когато човек се хвърля в морето и водите се затварят над него, забравяйки го. Така и повечето хора в кралството също го забравили.

Но тя бе чула тази легенда. И понеже бе млада и принцеса, свободна и интелигентна, горда и мечтателна, си спомняше историята и гледаше неумолимото златно море, което лежеше, без да ѝ даде отговор, точно след края на премереното, излъскано и задрапирано нейно кралство.

И тя не само гледаше; тя търсеше пътя, който беше убягвал толкова дълго на младия рицар от легендата. Но не успяваше да постигне повече от него. Беше претърсила мазетата на замъка, беше проследила градинските пътеки, беше огледала прозорците, кухните и конюшните, всичко, което би могло да прикрива тайна врата, незабележимите пролуки между камъните, пещерите, дори поголемите дупки в почвата. И не беше открила нищо.

И стоеше, мечтаейки, над златните листа, тъй като въпреки че обичаше да танцува и беше весела и млада и носеше сребротъкани рокли и горностаеви наметки, тя беше и мечтателна и се плъзгаше по златния хоризонт, и спираше на далечния черен бряг, и потръпваше, и се учудваше, и търсеше.

И една вечер, докато стоеше в сянката на терасата, която се спускаше най-близо до върховете на златните листа, тя внезапно чу шум. Обръщайки се, тя го видя как прехвърли крак над парапета и дойде — от въздуха, от нищото, от златната гора — при нея.

— Добър вечер. Чудесна пролет, нали?

— Кой си ти? — попита тя, разкъсвана между страха и любопитството.

— Нещо погрешно ли казвам? — попита той. Беше висок и красив, и ако очите му не бяха със заострени ъгли, и клепачите, и пръстите на краката и ушите — също заострени, тя би го взела за принц, един от многото, които идваха да искат ръката ѝ.

Те обаче не пристигаха от нищото или от магическите гори.

Не ѝ беше трудно да го разпознае.

— Ти си елф.

— Приятно ми е, че го отбелязваш — поклони се той. — Упражнявал съм се да започвам разговор. Нещо погрешно ли направих?

— О, не. Никак даже.

— Но ти си изплашена.

— Ти си елф.

Той вдигна заострен пръст към заостреното си ухо и се почеса.

— Знам. Какво общо има това с... ти нали не се боиш от елфите?
— внезапно се досети той.

— Ами аз никога не съм срещала елф досега.

Той се изчерви.

— И ти дойде от златната гора, нали така?

— Трябваше да се досетя! Дяволски дълго изкачване... Къде смяташ, че живеят елфите, освен в златната гора?

— Ах! — каза тя, като забрави страха си и се приближи до него.
— Винаги съм мечтала да отида там. Ще ме заведеш ли?

— О, скъпа. Трябваше да ги послушам. Трябваше да послушам съвета им, о, скъпа — започна да ридеае той.

— За какво става дума? — попита го принцесата.

— Те ме предупредиха, че ще поискаш да дойдеш. Те — по-възрастните елфи — те ми казаха, че ще го поискаш, защото си такава, каквата си, защото не бих могъл да се влюбя... ох! — Той стана яркозлатист — това е цветът на елфическото изчервяване.

— Как си се влюбил в мен?

— Гледам те от гората от дълго време, откакто си родена.

— Но ти си по-млад от мен — каза тя, поглеждайки го.

— Елфите са много стари. Бях по-млад от теб още когато твоята пра-пра-прабаба беше млада като теб сега.

— О... Щом като ме обичаш, ще ми покажеш ли как да отида в златната гора?

— Да. Ще ти покажа. Но не можеш да отидеш.

— Не разбирам.

— Всеки смъртен, който навлезе в страната на листата, трябва да пътува, докато достигне до най-далечния ѝ край, където лежи мракът. И цената на това пътуване е смъртна.

— Няма ли друг начин?

— Никой не знае. Може би има един. Откриването му беше рисковано, голямо приключение. Не виждам каквато и да е причина един смъртен да се впусне в такова.

— Нито пък аз — каза тя, и с учудване видя, че от очите му бликнаха сълзи.

— Поне мога да ти покажа пътя към този свят — каза той. — Ела, трябва да отидем в подземията на замъка ти.

— Но аз съм ги огледала! — настоя тя.

— Не и заедно с елф — каза той, и гласът му бе тъжен. И тя му повярва, и тръгна след бледата светлина, която пръстите му излъчваха в тъмните проходи, до отдалечен ъгъл в отдалечена винарска изба, където елфът натисна един камък и той се отмести, откривайки нов тъмен проход.

— Ела — каза елфът.

— Но ти каза, че не мога да дойда!

— Тук все още можеш. До границите на гората.

И тя тръгна след него, надолу през зали и безкрайни стълбища, безбройни стълбища, стълбища след стълбища, докато проходът внезапно бе изпълнен от златна светлина, която бликаше отдолу, и те достигнаха до врата, която бе отворена към една златна страна, страната на листата.

— Мечтаех — каза елфът, — че ще се влюбиш в мен. Виждам, че съм сбъркал.

— Съжалявам за това — отвърна принцесата.

— Не, — каза той, — ти просто си смъртна. — И посегна да прекрачи през вратата.

— Чакай, кажи ми името си.

— Да, извинявам се. Забравил съм обноските си. А толкова много години ги учех, за да мога да разговарям с теб. Известно ми е твоето име, Принцесо Аминта, затова е справедливо ти да знаеш моето. Наричат ме Тарл. Върни се сега в твоята страна, при твоя палат и твоите прозорци над листата. Ще гледам към теб.

След това той си тръгна и вратата се затвори, и тя остана в мрака. И в мрак намери обратно пътя нагоре по безбройните стълби. Но когато се върна обратно в палата се оказа, че я е нямало само час, и никой не е забелязал отсъствието ѝ.

След като затвори каменната врата към стълбищата, тя затвори и другата врата, тази в ума ѝ, към света, лежащ под листата. Все така заставаеше по лунна светлина на балкона, и гледаше как листакът се вълнува под летния вятър, но когато светлината сътвореше измамното изображение на елфа Тарл от лунни бликове и спомени, влизаше обратно в стаята си. И една сутрин, след един такъв спомен, тя каза на баща си, че смята да приеме нейните поклонници и да си избере съпруг.

И така годината стана радостна, тъй като бракът на единственото дете на краля вещаеше процъфтяване на кралството, и земята просветна от принцове, развяти знамена и дарове и клетви в любов.

Те пристигаха от север, и от юг, и от изток. От запад нито един не дойде, тъй като на запад от кралството лежеше златната гора, а зад нея — нощта.

Те пристигаха пеещи и просто шумни, скромни и богати, блестящи и героични, и винаги изпълнени с надежда. Пристигаха от изток, и от север, и от юг.

От запад дойде драконът.

Пристигна внезапно и с огън, като груб септемврийски дар след приятното лято. Пристигна и застана на границите на кралството, и се зае да поглъща неговото богатство, децата и добитъка, посевите и градините, сърните и цветята и овчарите и ловците. Той палеше селищата, опърляше гордостта на хората, изгаряше реколтата, тлъст, люспест и неуязвим, хилейки се със зловещо удоволствие от разрушенията, предизвиквани и от най-лекото движение на опашката му, и от най-слабия шум на сернистото му дихание.

Герои идваха, и се биеха, и умираха.

Бяха изслушани прорицатели, бяха потърсени поличби. Един прегърбен, мъдър човек рече: „Отговорът трябва да дойде, както е дошъл проблемът — от запад, и там могат да отидат само тези, които знаят пътя.“

И принцесата чу това и в сърцето ѝ се посели Зимата, защото тя знаеше пътя, но не искаше да тръгне.

Кралството мрачно навлезе в Зимата, умирайки бавно с напредването на годината. Принцесата мислеше за кралството, което беше на баща ѝ и щеше да бъде нейно, но не искаше да тръгне.

Кралят и кралицата плачеха по време на дългите бели заупокойни молитви за изчезналите хора. Принцесата си казваше, че обича баща си и майка си, но не искаше да тръгне.

Принцове идваха да я спасят, тропайки по замръзалия паваж, подхлъзвайки се по скрежа, и тръгваха в бой да спечелят ръката ѝ, и биваха победени. Принцесата плачеше, но въпреки това не тръгваше надолу по безкрайните стълбища към вратата, която водеше в страната на листата.

И тогава дойде един принц, по-мъжествен от останалите, странно спокоен и недокоснат от страха. Пристигна на бял жребец, израснал и подкован сякаш в други времена. Пристигна маскиран и тих, непреклонен и горд, и каза:

— Аз ще убия дракона.

Тогава кралят рече:

— Ако го сториш, ще имаш всички награди, които мога да ти дам.

И принцът отвърна:

— Не са ми нужни награди.

А принцеса Аминта каза:

— Ако го направиш, ще те взема за съпруг.

И принцът отговори:

— Това наистина го желая.

И той тръгна на бой с дракона, и се срещнаха в люта битка, и драконът рухна в собствения си дим и загина, и се простря неподвижен, и кралството беше освободено.

Но победата си принцът бе платил със смъртна рана, и лежеше умиращ в двореца. И всички лекари от кралството дойдоха и казаха: „Той ще умре, защото няма на тази земя лек за него“. Но един магьосник рече: „Има лекарство за всички такива рани, ала то се намира там, отдето драконът дойде, в мрака оттатък златната гора“.

И когато чу това, принцесата, облечена в траурни дрехи, наметна черно наметало и слезе по стълбите до дъното на света, и влезе в страната на листата, и си рече: „Каквато и да е цената, ще сторя това. Защото обичам този човек, който дойде, без да е един от нашите хора и без да е обвързан с клетва за вярност, и ни освободи. И той ме научи да обичам без изгода, без страх и без мярка, и с този урок ще позная себе си и ще навляза в мрака, каквато и да е цената“.

И тя вървеше през гората, която бе враждебна към нея. Дърветата викаха: „Тя не тръгна заради нейните хора, въпреки че е кралица; тя няма да намери пътя“. И животните казваха: „Срам, срам, тя не пожела да рискува заради майка си и баща си, които я обичаха; тя няма да намери пътя“. И пълчишките пискаха: „Срам!“ . И горските гномове кривеха лица в лицето ѝ и казваха: „Ти не пожела да тъжиш за смъртта на другите; ще тъжиш сега“ .

И тя се разплака и извика: „Ще издържа всяко наказание, стига да мога да намеря лекарството и принцът да остане жив“ .

И когато златните листа проредяха и тя видя първите черни и опушени клони на гората на вечния мрак, един магьосник излезе от стъблото на огромен дъб и застана на пътя ѝ.

— Какво ще дадеш срещу дара, що търсиш? — попита той.

— Живота си — отвърна тя.

И той знаеше, че тя обича живота, тъй като бе млада и красива и златна, като златната гора. И рече с неговия Зимен глас:

— Да бъде. Върви без страх до края на мрака. Нека дърветата не могат те спря, защото те са духовете на тези, които не са издържали изпитанието. Вземи сребърната чаша, която ще видиш до фонтана, и напълни я от този фонтан, и пренеси обратно през мрака. Сполучиш ли да го сториш, водата на живота ще даде на твоя принц здраве и живот отново.

И тя извика от радост. Но Зимният глас продължи:

— И след като той бъде вдигнат от сенките на смъртта, ти трябва да се хвърлиш от твоя балкон долу в златната гора.

— Ще го сторя — каза тя. И не заплака.

И магьосникът видя, че тя не заплака. И след като тя тръгна, той се усмихна, но усмивката му бе студена.

И тя навлезе в мрака. Дърветата се протягаха към нея; техните гласове бяха нищо, мъртви гласове, ехота без гласове, и те казваха: „Остани с нас. Почини си тук. Легни и поспи мъничко. После можеш да продължиш“ . И когато тя не спря, те се сплетоха около нея и ехотата станаха зли и крещяха: „Безнадеждно, безнадеждно! Не можеш да запазиш и измоленото, и живота си. Върни се. Спасявай се. Забрави принца. Спасявай собствения си живот.“

Но, изтръгвайки се, тя стигна до полянка, бяла на лунната светлина, където имаше фонтан, осветен отвътре от сребърни

светилници. И тя взе сребърната чаша край фонтана, напълни я и тръгна обратно.

И когато черните дървета я обкръжиха, тя вдигна високо чашата, и тяхната сила бе победена. И тя разбра, че водата има власт над смъртта. И навлезе в златната гора, където животните и гномите, и дърветата, и самият въздух викаха: „Ти ще умреш, ти ще умреш.“ И тя вдигна чашата, и те млъкнаха. И тя разбра, че водата има власт над страха. И магьосникът проговори със Зимния си глас и рече: „Изпий сама водата, дете, и ще живееш вечно“. И тогава тя се разсмя и каза: „Получих това, което исках. Нямах повече власт над мен“.

И тя дойде при вратата и безбройните стълбища и се изкачи през времето, водена от светлината на сребърната чаша, и се изкачи до стаята, където лежеше принцът. И лекарите казаха: „Сега той ще умре“. Но тя му даде водата и той се надигна и бе здрав. И тогава всички се зарадваха и запяха песни на щастие, но принцеса Аминта отиде в стаята си и излезе на балкона, и погледна отново златните листа, блестящи под пролетното слънце, и прекрачи парапета и се хвърли в златото.

Товага листата се разделиха, и пропадаха и изчезваха, и се разтваряха и изчезваха, и тя падна през безбройните мили златно пространство, което я подхвана и я постави здрава и читава на земята — ливада, дъхаща на виолетки и люляк. Дърветата бяха изчезнали, и годините им с тях. Земята беше нова, разорана за посев и гласовете, които пееха, бяха странни гласове, но радостни.

И тогава дойде при нея нейният принц, изцелен и усмихнат, облечен в злато и сребро и със свалена маска, и тя го позна.

— Ти си елфът — каза тя.

— Всъщност, да — каза той. — Надявам се, че не се сърдиш.

— Ти знаеше всичко това.

— Да. Дойдох, за да ви върна вашата свобода. Ще се омъжиш ли за мен? Сега вече не ми дължиш нищо. Ти ми върна живота.

— От любов към мен ли рискува дългия си живот?

— Глупаво, предполагам, но да, затова. Мечтите не се изоставят лесно.

— Ще се омъжа с радост за теб — каза тя, — защото те обичам повече от себе си.

— Зная — отвърна той.

— Може ли смъртна да се омъжи за елф истински? — попита тя и той я увери:

— Както мечтата може да се омъжи за живота, моя принцесо. И нашите народи ще живеят тук заедно. И нашите деца ще бъдат деца на твоя дворец и моята гора, на твоето време и на моята вечност, на твоя балкон и моите клони, на твоето пробуждане и моите сънища. Това е възможно; ти го направи такава.

И след това те бяха венчани в двореца с високите кули и новата гора в началото на времето. И след това кралствата процъфтяваха като едно, елфите и хората, между съня и пробуждането. И наистина те още живеят там, в извивките на мечтата, защитени в центъра на света.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.